

GLÅMDAL INTERKOMMUNALE RENOVASJONSSELSKAP IKS
Hærnesvegen 299 (JE)
2116 Sander

Saksbehandler:
Kathrine Eriksen Vatn

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Glåmdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS (GIR) Kontrollnummer: 2021.274.I.SFIN

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Trond Sørensen

Fra Statsforvalteren i Innlandet:
Kathrine Eriksen Vatn

Andre deltagere fra virksomheten:
Tommy Martinsen

*Andre deltagere fra Statsforvalteren i
Innlandet:*
Anders Waldemar Olsen

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Glåmdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS sine anlegg. Dette inkluderer gjenvinningsstasjonene i Nord-Odal, Sør-Odal, Kongsvinger og Eidskog kommuner, samt anlegg for sortering og omlasting ved Hærnesmoen i Sør-Odal kommune. Inspeksjonen ble gjennomført den 22. og 23. juni 2021. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Innlandet avdekket 6 avvik og ga 2 anmerkninger under inspeksjonen.

Avvik:

1. EE-avfall er ikke lagret under tak
2. Virksomheten har ikke tilbud om oppbevaring i sikker beholder for EE-avfall som kan inneholde sensitive data
3. Lagring av usortert restavfall er ikke i henhold til krav i tillatelsen
4. Virksomheten utfører behandling som ikke er omfattet av tillatelsen
5. Virksomheten har mottatt avfall som ikke er omfattet av tillatelsen
6. Gravemasser er ikke levert til godkjent mottak

Anmerkninger:

1. Lagring av gulvbelegg med ftalater bør forbedres
2. Virksomhetens miljørisikovurdering kan forbedres

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

2. juli 2021

Kathrine Eriksen Vatn

Tore Pedersen

dato

kontrollør

avdelingsdirektør

Statsforvalteren i Innlandet

Kopi av rapporten sendes til:

- Nord-Odal kommune
- Sør-Odal kommune
- Kongsvinger kommune
- Eidskog kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: GLÅMDAL INTERKOMMUNALE RENOVASJONSSELSKAP IKS	
Organisasjonsnr.: 976107799	Eies av: 870963882
Bransjenr. (NACE-kode): 38.110 - Innsamling av ikke-farlig avfall	

Kontrollert enhet

Navn: Nord-Odal gjenvinningsstasjon Sør-Odal gjenvinningsstasjon Kongsvinger gjenvinningsstasjon Eidskog gjenvinningsstasjon Hernesmoen sorteringsanlegg (Sør-Odal kommune)	Anleggsnr.: 3414.0020.01 3415.0023.01 3401.0044.06 3416.0022.01 3415.0023.03
Kommune: -	Fylke: Innlandet
Anleggsaktivitet: Avfall - mottak, mellomagring og sortering	
Tillatelse gitt: 29.11.2017	Sist endret: -

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Statsforvalterens risikobaserte industritilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Mottak, lagring og håndtering av ikke-farlig avfall
- Utslipp til vann
- Mottak, lagring og håndtering av farlig avfall
- Mottak og lagring av EE-avfall

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Glåmdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må GIR innen 20. august 2021 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfinpost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Innlandet v/Kathrine Eriksen Vatn.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 10. juni 2021. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften § 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Glåmdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS bli ilagt et gebyr på kr 50 700,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 5 for flerdagstilsyn. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Innlandet. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Innlandet (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

EE-avfall er ikke lagret under tak

Avvik fra:

Avfallsforskriften kapittel 1: Kasserte elektriske og elektroniske produkter § 1-8

Kommentarer:

Avviket gjelder: samtlige gjenvinningsstasjoner.

I henhold til avfallsforskriften skal EE-avfall oppbevares slik at lagringen ikke virker skjemmende eller innebære fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr. Muligheten for forberedelse til ombruk, materialgjenvinning og utsortering av komponenter i EE-avfallet skal ikke reduseres. Statsforvalteren i Innlandet tolker bestemmelsen dit at lagring av EE-avfall skal skje på fast dekke og under tak eller annet klimavern. Under tilsynet observerte vi at GIR lagrer EE-avfall (hvitevarer) i egne containere som ikke har tak. Vi vurderer derfor at lagringen av hvitevarer ikke er i tråd med kravene i avfallsforskriften.

Avvik 2

Virksomheten har ikke tilbud om oppbevaring i sikker beholder for EE-avfall som kan inneholde sensitive data

Avvik fra:

Avfallsforskriften kapittel 1: Kasserte elektriske og elektroniske produkter § 1-8

Kommentarer:

Avviket gjelder: samtlige gjenvinningsstasjoner.

Kommunen har plikt til å sørge for mottak, sortering og oppbevaring av EE-avfall. På betjente mottak er det krav om at det skal være tilbud om at EE-avfall som kan inneholde sensitive data kan oppbevares i stasjonær avlåst beholder eller ved tilsvarende sikker lagring.

GIR mottar EE-avfall i åpne bur som er plassert i et eget rom. Rommet er avlåst når gjenvinningsstasjonen er stengt, men er ellers åpent og tilgjengelig for kunder som skal levere EE-avfall. Det finnes ikke en egen låst beholder for EE-avfall som kan inneholde sensitiv informasjon, og det er derfor mulig for besøkende å ta med seg slikt avfall dersom de ansatte er opptatt med andre oppgaver på gjenvinningsstasjonen.

Avvik 3

Lagring av usortert restavfall er ikke i henhold til krav i tillatelsen

Avvik fra:

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Glåmdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS, punkt 1.1 og 3.9

Kommentarer:

Avviket gjelder: sorteringsanlegget på Hernesmoen.

I henhold til tillatelsen skal blandet usortert restavfall omlastes og leveres videre fortløpende. Maksimal tillatt lagringstid er satt til 7 virkedager. Lagringen skal skje på fast dekke og under tak, jf. punkt 3.9.

Restavfall som kommer inn via gjenvinningsstasjonene blir kjørt til Hernesmoen for videre håndtering. Her blir containerne tippet på et eget område utendørs. Arealet er asfaltert, men det er ikke noen form for vern mot nedbør over avfallet. Det var uklart hvor lenge det eldste avfallet fra gjenvinningsstasjonene hadde ligget på anlegget, men virksomheten anslår at det er mer enn 7 dager.

Avvik 4

Virksomheten utfører behandling som ikke er omfattet av tillatelsen

Avvik fra:

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Glåmdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS, punkt 1

Kommentarer:

Avviket gjelder: sorteringsanlegget på Hernesmoen.

Av tillatelsens punkt 1 Rammer, framgår det at GIR har tillatelse til å behandle avfall i form av kverning av rent trevirke og rivningstrevirke, samt klipping/deling av større enheter av metallavfall.

Under tilsynet kom det fram at GIR periodevis kverner restavfall som kommer inn via gjenvinningsstasjonene, for deretter å blande dette med restavfall fra husholdningsrenovasjon. Virksomheten har også kjøpt inn en egen kvern som benyttes til å kverne/knuse ned betong. Betongen skal senere benyttes som fyllmasser i forbindelse med etablering av ny anleggsvei på området.

De seneste årene har hageavfall fra Nord-Odal og Sør-Odal blitt kjørt til sorteringsanlegget på Hernesmoen for kompostering. Denne praksisen ble ikke gått nærmere inn på under tilsynet, men vi ser i ettertid at også dette er en behandling som ikke er omfattet av tillatelsen. Vi ser av interne referater at kompostering av hageavfall var et tema på møte hos dere den 30. mai 2017 i forbindelse med forrige oppdatering av tillatelsen. Dere fikk da beskjed om å søke om tillatelse til kompostering av hageavfall i en separat søknad. Vi kan ikke se å ha mottatt slik søknad.

Ingen av de ovennevnte behandlingsformene er regulert i gjeldende tillatelse til drift av sorteringsanlegget. Vi forventer derfor at GIR søker om en endring av tillatelsen innen relativt kort tid, eller stopper disse aktivitetene.

Avvik 5

Virksomheten har mottatt avfall som ikke er omfattet av tillatelsen

Avvik fra:

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Glåmdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS, punkt 1

Kommentarer:

Avviket gjelder: sorteringsanlegget på Hernesmoen.

I utgangspunktet skal smittefarlig avfall leveres direkte fra avfallsprodusent til godkjent behandlingsanlegg, jf. forskrift om smittefarlig avfall fra helsetjeneste og dyrehelsetjeneste mv. Mellomlagring av slikt avfall krever særskilt tillatelse etter forurensningsloven § 11, og kan gis dersom det vurderes som hensiktsmessig. Smittefarlig avfall er ikke omfattet av bestemmelsene som gjelder for farlig avfall, jf. avfallsforskriften kapittel 11.

Under tilsynet ble det avdekket at GIR mottar noe smittefarlig avfall fra kommunale sykehjem. Dette mellomlagres samlet inne i et eget bygg på anlegget. Noe av det smittefarlige avfallet er hentet av Retura Glåma, som leier lagringsplass hos GIR. Avfallet leveres til godkjent behandlingsanlegg jevnlig av Retura Glåma. Vi vurderer at emballering og oppbevaring av avfallet er i tråd med krav som ville blitt stilt i en eventuell tillatelse, men ettersom det ikke er gitt tillatelse til denne typen virksomhet, har ikke GIR anledning til å mellomlagre smittefarlig avfall på sorteringsanlegget.

Under tilsynet observerte vi en konteiner med aske fra forbrenning som var hensatt ved området for ny kjørevei, på baksiden av hall for papp og plast. Aske regnes som næringsavfall og skal leveres til deponi. I henhold til nærmere spesifisering i tillatelsen punkt 3.1 over avfallstyper som tillates mottatt, har ikke GIR anledning til å motta denne typen avfall. GIR var ikke kjent med hvor aska kom fra, eller hvor lenge aska hadde vært mellomlagret på anlegget.

Avvik 6

Gravemasser er ikke levert til godkjent mottak

Avvik fra:

Forurensningsloven § 32

Kommentarer:

Avviket gjelder: sorteringsanlegget på Hernesmoen

I forbindelse med bygging av ny kjørevei gjennom anlegget, har det vært nødvendig å grave opp gamle fyllmasser for å komme ned til stedlig grunn. Fyllmassene inneholder mye synlig søppel. Forsøplingen i massene kommer fra tidligere praksis da innsamlet avfall ble kvernet, blandet med fyllmasser og planert utover området. Gravemasser er definert som næringsavfall, og skal ifølge forurensningsloven § 32 leveres til godkjent mottak eller gjennomgå gjenvinning, slik at det enten opphører å være avfall eller på annen måte kommer til nytte ved å erstatte materialer som ellers ville blitt brukt.

Gravemassene har etter hvert som de har oppstått blitt kjørt til en gammel avfallsfylling på området. Det er tilsvarende masser som ligger i den gamle fyllinga. Vi vurderer at denne disponeringen ikke er i tråd med regelverket. Den gamle fyllinga er avsluttet, og skal dermed ikke tilføres mer avfall. Videre inneholdt gravemassene synlig mye gammelt søppel, og vi vurderer av den grunn at disse massene ikke er egnet for gjenbruk, men må leveres til godkjent mottak. Vi mener at anlegget på Hernesmoen ikke kan anses som et godkjent mottak for denne typen masser. Gjeldende tillatelse regulerer sortering og omlasting av avfall, og det er dermed en forutsetning at avfall som tas imot, ev. oppstår ved virksomheten, også skal leveres videre til godkjent mottak.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Lagring av gulvbelegg med ftalater bør forbedres

Kommentarer:

Anmerkning gjelder: Kongsvinger gjenvinningsstasjon

Gjenvinningsstasjonene til GIR driftes etter avfallsforskriften kapittel 11 vedlegg 3. Her heter det at farlig avfall skal sikres ved oppbevaring slik at det farlige avfallet ikke medfører avrenning til grunn, avløpsnett eller annen resipient. Videre er det spesifisert i vedlegg 4 for anlegg som mottar og mellomlagerer farlig avfall, at farlig avfall skal oppbevares under tak.

Under tilsynet observerte vi at gulvbelegg med ftalater ble oppbevart i lukket container som åpnes med lem på toppen. Lemmen står oppe innenfor åpningstida for gjenvinningsstasjonene, slik at kunder kan kaste avfallet selv. Dette medfører at det farlige avfallet er eksponert for nedbør i løpet av åpningstiden. Gjenvinningsstasjonen på Kongsvinger har relativt lang åpningstid i løpet av en uke, og denne fraksjonen farlig avfall er derfor utsatt for nedbør over lengre tid. GIR bør derfor vurdere om de kan bytte til en oppbevaringsløsning som gir bedre vern for nedbør.

Anmerkning 2

Virksomhetens miljørisikovurdering kan forbedres

Kommentarer:

Virksomheten har utarbeidet en grundig miljørisikovurdering for sorteringsanlegget og miljøstasjonen på Hernesmoen. Vi vurderer at miljørisikovurderingen i stor grad er dekkende for virksomhetens aktiviteter og de hendelser som kan medføre skader på ytre miljø, men vi mener at virksomheten i noen tilfeller kan ha satt konsekvensen av forurensning av grunn noe lavt. Dette gjelder spesifikt for avrenning fra lagret avfall.

8. Andre forhold

På Hernesmoen sorteringsanlegg ligger det ei gammel avfallsfylling sørvest på anlegget. Fyllinga består av masser som inneholder kvernet avfall (se avvik 6), og ble avsluttet på 90-tallet. GIR har overvåket avrenning fra fyllinga over flere år, og resultatene viser at spredningen av forurensning fra fyllinga til grunnvann er liten. I utgangspunktet skal all grunn der det er, eller er mistanke om, forurensning i grunnene registreres i Miljødirektoratets database Grunnforurensning. Selv om Statsforvalteren i Innlandet og tidligere Fylkesmannen i Hedmark har vært kjent med fyllinga i flere år, er den likevel ikke registrert i Grunnforurensning. I forbindelse med etterarbeid etter inspeksjonen ser vi blant annet at Sør-Odal kommune nylig har foretatt en endring av detaljreguleringsplan for Hernesmoen, der avfallsfyllinga ikke er nevnt. Vi anser det som hensiktsmessig at fyllinga registreres, slik at informasjonen blir kjent for offentligheten. Registrering av eiendommen i Grunnforurensning vil følges opp som en separat sak.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Statsforvalteren